

Τι εικόνες για τις τράπεζες, έχει στο μνημονικό του ένας 60άρης; Εικόνες από τα μέσα της δεκαετίας του '60, όπου έπρεπε κάθε χρονιά την 31η Οκτωβρίου, παγκόσμια ημέρα της αποταμιεύσεως, να γράψει, τα μύρια όσα για τον εργατικό μέρμηγκα, για τον τεμπέλη τζίτζικα και να εξυμνήσει το πηλίνο γουρουνάκι, όπου έκανε τις πρώτες αποταμιευτικές απόπειρες. Ενδεχομένως και τις πρώτες ...παραβιάσεις.

Ήταν σαν προθάλαμος για την μελλοντική, αγαστή, σχέση με τα τραπεζικά ιδρύματα. Τότε που οι τράπεζες ήταν επιβλητικά και απρόσιτα κτίρια για τους περισσότερους των πολιτών. Διότι για να περάσεις το κατώφλι της, έπρεπε να σου περισσεύει κάτι ώστε να καταθέσεις, πράγμα δύσκολο για την πλειοψηφία των πολιτών τότε, ή να αιτηθείς κάποιο δάνειο, περίπτωση ακόμα δυσκολότερη.

Το 1958 ο Γιώργος Τζαβέλας αξιοποιεί το ταλέντο του Τάκη Χόρν και μας δίνει, με το «Μια ζωή την έχουμε», ανάγλυφα, γλυκόπικρα, παραστατικά, τι σημαίνει τράπεζα. Αναδεικνύει τη σκληρή φιγούρα του τραπεζίτη, την ανεξέλεγκτη εξουσία που ασκεί στους φοβισμένους υφισταμένους του, αλλά και την δουλικότητα των εργαζομένων. Μας αφήνει και μian ιδέα για το πως υπηρετείται η θεότητα του κέρδους, μπροστά στην οποία, τίποτα δεν είναι ισχυρότερο.

Εκτοτε τα πράγματα διαφοροποιήθηκαν, αλλά η κεντρική ιδέα παρέμεινε ίδια. Η τράπεζα για να είναι βιώσιμη πρέπει να κερδίζει πολλά και για να κερδίζει πολλά, μέσα σε ένα σύστημα άκρατου ανταγωνισμού ή φιλικής συμμαχίας, (ώρα λέξη: καρτέλ), πρέπει κάποιος να χάνει, ή έστω να μην κερδίζει.

Οφείλει συνεπώς να έλκει τα χρήματα των καταθετών με όσο δυνατόν μικρότερο κόστος και να τα νοικιάζει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κέρδος. Συμπεριφέρεται, σαν ένα κακομαθημένο παιδί, όπου όταν του δίνουν 100 κάνει σαν να του δίνουν 1, και όταν του

παίρνουν 1, κάνει σαν να του παίρνουν 100. Συνοδοιπόρος σε αυτό το κυνήγι, το Δημόσιο, που ή δεν αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει, ή δεν υπερασπίζεται τον μέσο πολίτη του.

Λέγεται επίσης, ότι, αι τράπεζαι, είναι πρόθυμες να δανείσουν μια ομπρέλα, όταν ο ήλιος λάμπει, αλλά μόλις πέπτει η βρόχα στρέιτ θρού, την απαιτούν πίσω. Τέλος, το σπουδαιότερο. Εις την ημετέραν πατρίδα συμπεριεφέρθησαν τόσο παρεμβατικά, που άλλαξαν την καθημερινότητα του πτωχού ημεδαπού. Ο οποίος ήτο κάποτε συνετός καταναλωτής, όπως τον είχαν διδάξει στο σχολείο με τα αγαθά της αποταμιεύσεως, και μετά το μέσον της δεκαετίας του '90, τότε που η Τραπεζική πίστη, δια των ευχών της εκσυγχρονιστικής κυβερνήσεως, εφώναξε φτού ξελευτερία, μεταβλήθηκε εντός ενός πολύ συντόμου χρονικού διαστήματος, σε έναν big spender, σε ένα συλλέκτη πλαστικού χρήματος και αντίστοιχων, καθόλου πλαστικών, χρεών.

Η σπορά είχε γίνει. Διακοποδάνεια, εορτοδάνεια, δάνεια για τζόγο στο Χ.Α.Α. και ο Έλλην που εκ φύσεως είναι ολίγον τζογαδόρος έπαθε παράκρουση. Ήρθε και ο Φλεβάρης του 2002, μοστράρισε, κάτω από τη φουστανέλα, τα τακούνια του ενιαίου νομίσματος, ψήλωσε αρκετά, είδε και το θέρος του '04, την λαμπρότητα των Ολυμπιακών αγώνων, ψήλωσε κι άλλο και απόγινε ο φουκαράς. Το καταναλωτικό τέρας, ήταν ξεκαπίστρωτο, οδηγώντας τον, νομοτελειακά στην αποψίλωση.

Αι τράπεζαι μας είναι θωρακισμένες, διαλαλούσε ο πρωθυπουργεύων, που αργότερα κουράστηκε, τότε που το θηρίο της Λήμαν ξεψυχούσε στα πεζοδρόμια. Όταν όμως κατάλαβε που είχε πάει το πράμα, διότι κουρασμένος ήταν, κουτός όχι, ασμένως παρέδωσε εξουσία και προβλήματα στον ικανότερο να προσφέρει το μαγαζί ως θυσία εις τους βωμούς του Δ.Ν.Τ. και άλλων φιλόζων σωματείων, τύπου Ε.Κ.Τ. κλπ.

Το πάρτυ ήρχισε. Οι εταίροι μετονομάσθησαν εις δανειστάς και η ισχυρή Ελλάς, του εκσυγχρονιστή που κουνούσε χαμογελώντας τα ευρά δίπλα στον έτερο χαμογελαστό τραπεζίτη, μέλλων πρωθυπουργός κι αυτός, χρεωκόπησε. Το παιχνίδι απόκτησε και την κοινωνική του διάσταση διότι χιλιάδες απολυμένοι χωρίς έσοδα ή χιλιάδες εργαζόμενοι που έπρεπε να ζήσουν με τα μισά από όσα εισέπρατταν πριν την ύφεση, αδυνατούσαν να καταβάλλουν τις δόσεις των στεγαστικών δανείων. Πολλοί από αυτούς, βέβαια, είχαν υπερβεί κατά πολύ τις δυνατότητες τους, αλλά επίσης πολλοί ήσαν μετρημένοι. Ακόμα και αυτοί οι μετρημένοι όμως θα εξευτελιζόνταν.

Διότι μπορεί ο νόμος Κατσέλη να προστάτευε την πρώτη και μικρή κατοικία τους, αλλά

καθώς αδυνατούσαν να είναι συνεπείς, έπρεπε όλος ο οικονομικός κύκλος της ζωής τους να γίνει πιο κρυστάλλινος από τα προϊόντα Βοημίας. Κατ' αρχάς για αυτούς το μετρητό είναι απαγορευτικό. Τόσο τα έσοδα τους όσο και τα έξοδα πρέπει να φαίνονται. Οτιδήποτε δε, θα μπορούσε να οριστεί ως πολυτελές προϊόν, ήταν πιο απαγορευμένο από τον ομώνυμο καρπό. Συνδρομητική τηλεόραση, αλκοολούχα ποτά, ακριβές εκδόσεις, καπνός, είναι αγαθά που δεν μπορούν εμφανώς να αγοράσουν. Οι νομικές συμβουλές είναι αυστηρές, καθώς οι τράπεζες στις δικάσιμες που τρέχουν για τις τύχες χιλιάδων κατοικιών, θα υποστηρίξουν ότι ο αντίδικος διαβεί πολυτελώς για αυτό δεν είναι συνεπής, άρα η κατάσχεση είναι δίκαιη.

Σε επίπεδο πολιτικό, το σύστημα εξωθήθηκε, με τη συμβολή δυνατών συνθημάτων σε μια αριστερή στροφή, αλλά έχοντας δυναμική υποστήριξη από ένα συντριπτικό ποσοστό του Τύπου, συνεπικουρούμενο από τις ανακυβιστήσεις των κυβερνήσεων και τα λάθη των άβγαλτων στην εξουσία, έκανε μια φοβερή ντρίμπλα. Έφυγε σφαίρα το δεξί εξτρεμάκι του, που με μεγάλη τέχνη καταδίκασε σύμπασα την Αριστερή ιδεολογία. Αρκούσαν δυο - τρεις λέξεις, όπως «Ζαίοι», «αναρχοάπλυτοι», καθώς και το ανασυρθέν εκ του «αντισυμμοριτικού αγώνος», «κατσαπλιάδες». Ότι δεν κατάφερε ο Εμφύλιος, το πέτυχε η «πρώτη φορά», με αρκετά αυτογκόλ, δεξιούς ρέφερου και ακροδεξιούς λάινσμεν. Τι πέτυχε; Την Απαξίωση.

Βεβαίως την κατάσταση βοήθησε πολύ και ο κόουτς σερ Αλεξ, που εξελέγη με λεκτικά πυροτεχνήματα, που δεν κατάφερε να κρύψει τις αδυναμίες του, που στο μεσοστράτι τα γύρισε τούμπα, και από εκεί που έκλινε το γόνυ στην Καισαριανή, έκανε όσες υποχωρήσεις έκαναν ο πράσινος συνταγματολόγος με τον εορτάζοντα εις Μελιγαλάν αιρετό πρωθυπουργό, που φλερτάρει αγρίως την Π.τ.Δ., αλλά δεν φαίνεται του κάμει το χατίρι ο Γιοστουκώστα.

«Και τι ήθελες να κάμει ρε παλουκάρη;» Θα ερωτήσει ο πραγματιστής.

Αν δεις ότι το έργο δεν πάει, ότι δεν δύνασαι να σχίσεις τα Μνημόνια, ότι ο ταμπουράς σου δεν αρκεί, όχι δια να χορέψεις τας αγοράς, αλλά ούτε τον κεντρικό σου τραπεζίτη, ότι ο κάθε διοπτροφόρος Ολλανδός με βοστρύχους εντός και εκτός κεφαλής όποτε γουστάρει σε κάνει γιο – γιο, τότε, προκηρύσσεις εκλογάς. Βάνς μια υπογραφάρα κάτω από ένα χαρτί που λέει παραίτηση, πας σπίτι σου, και κρατάς προσωπική αξιοπρέπεια και ιδεολογία στην κορφή του Ολύμπου. Και η προσωπική αξιοπρέπεια είναι δικό σου μύθι. Η ιδεολογία τι σου πταίει μάστορα; Ειδικά όταν έχεις να κάνεις με ανθρώπινο υλικό, που δεν τα καταφέρνει στην ανάγνωση.

Την ίδια μέρα, δε, το σπρεχάρεις στο πόπολο. Ελληνίδες, Έλληνες, όπως τα έλεγε ο προκάτοχος. Ή πάμε σε ολική αναμέτρηση και μπορεί να πεινάσουμε, να σφαχτούμε μεταξύ μας, γιατί οι κουφάλες θα μας στραγγαλίσουν, ή σκύβουμε την κουρούπα και ζούμε με δανεικά και δόσεις, ως τζάνκια μια ζωή και με υπερπλεονάσματα που θα μας απαυτώνουν με γούστο. Αποφασίστε Ελληναράδες μου. Έχετε κάτι από τα εργαλεία που κουβαλούσε μονίμως ο Γέρος του Μωριά, ή μήπως να πάμε για κάνα φρέντο να χαζέψουμε και λίγο τσουλου να μην ξεβολευτούμε; Έτσι, έχεις παίξει γερά και τίμια. Αμα όμως σου γαργαλά τον κόκκυγα, η καρέκλα της εξουσίας, πας αλλού το πλεϋ.

Με όλα τούτα, με κάτι κάπιταλ κοντρώς, με τον όγκο των κόκκινων δανείων, με αστάθεια και τόσες απειλές, οι θωρακισμένες τράπεζες του κουρασμένου ανιψιού, γονάτισαν. Να λοιπόν οι ανακεφαλαιώσεις, να που έσφιξαν όλα τα συστήματα, να που η τσέπη του πολίτη νιώθει το χέρι του τραπεζίτη. Οι πανηγυρίζοντες σήμερα δια τα μηδενικά επιτόκια, ημπορούν να αντικρίσουν την πραγματικότητα, η οποία εις μεν το Ηνωμένο Βασίλειο, ανερυθριάστως τα τραπεζικά ιδρύματα απαιτούν ενοίκιον δια την φύλαξιν των χρημάτων των καταθετών, όσο δε πιο μεγάλο το ποσόν τόσο υψηλότερα τα ενοίκια.

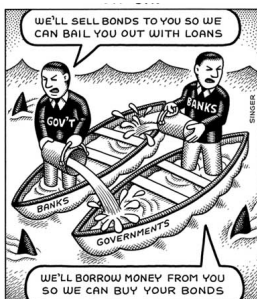
Εις δε την αιωνίαν Ελλάδα, γίνεται προς το παρόν, πιο διακριτικά, καθώς χρεώνονται τα πάντα. Επτακόσια μύρια το έτος, είναι τα έσοδα των τραπεζών από χρεώσεις που πριν δεν υπήρχαν. Για όσους δεν έχουν λησμονήσει την εποχή του Εθνικού νομίσματος, είναι 238,525 δισεκατομμύρια δραχμές. Και τρέχανε τον κακομοίρη τον Τάμπυ στις φυλακές, επειδή είχε υπεξαιρέσει 33,5 δις, από την τράπεζά Του. Τσίπιδες.

Η μεγαλύτερη πληγή όμως είναι η κοινωνική. Ποτέ μετεμφυλιακά, ο κοσμάκης δεν είχε νιώσει τόση ανασφάλεια, τόσο φόβο. Ακόμα και επί Μακρονήσου ή αργότερον επί Εθνοσωτηρίου, άμα εδήλωνες αμέτοχος, άσχετος, αδιάφορος, ή δηλωσίας, ήσανα κύριος. Εάν τώρα είχες σηκώσει την παντιέρα τη ρόσα και ήθελες και πανανθρώπινη τη λευτεριά, ε, εε, σε περίμενε προνοκορδέλα.

Επιπροσθέτως, τώρα ο κοσμάκης είναι και απροπόνητος. Που είναι εκείνη η τραχύτητα της Κατοχής; Εκείνο το ανάστημα που τον ανέβασε στο βουνό ή άντεχε στα ξερονήσια. Τώρα βουνό ίσον Αράχωβα με Moet, και νησί ίσον Myconos με διαβατήριο. Τώρα είναι τρυφηλός. Ταξίδια εις το εξωτερικόν, αυτο-κίνητα με ινφοτέινμεντ, ρούχα κυριλέ, πλάστικ μόνυ, καθημερινές θυσίες εις τον βωμόν του καταναλωτισμού και κάργα συνδεσιμότητα με σμαρτ φόουνς. Κι όσοι δεν μπορούν να ανωτέρω, τα λιγουρεύονται.

Συν ότι η αστική τάξη απεμπόλησε την, πολλά λειδορήσασα, νοικοκυροσύνη της. Είχε, αγόραζε. Δεν είχε, δεν αγόραζε. Αντε κανά βερεσέ στο μπακάλη οι μικροαστοί. Τώρα όλοι στο χρέος. Διότι, αν η ανάπτυξη δεν πατά σε υπαρκτό χρήμα, αλλά στο μελλούμενο, φλερτάρει με την καταστροφή. Δεν μας τα είπαν αυτά όμως. Άλλα μας έλεγε ο Παπα-Τώνυ, τότε που όλοι ζούσαν σε εκείνη επικίδυνη ευφορία που χαρίζουν μόνον το χρήμα, η εξουσία και τα φαρμακερά (drugs). Ότι θα φτάσει το μαγαζί στις επτά χιλιάδες Μονάδες. Και κλαίγανε κατόπιν οι χιλιάδες Μανάδες. Του τα 'χε σούρει η Μαλβίνα, τότε(ς), αλλά την έκοψε ο εκσυγχρονιστής, από την ιδιωτική, και κατά τα υπόλοιπα, αδέσμευτη τιβι.

Μέσα στους τρομοκρατηθέντας πολίτας ασφαλώς και οι τραπεζικοί. Όχι οι τραπεζίτες, οι τραπεζικοί. Δεν αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, κινούνται στα πολύ αυστηρά υπηρεσιακά πλαίσια, υφίστανται τα μαρτύρια του Ταντάλου από τους προΐσταμένους τους, ενώ προασπιζόμενοι τις θέσεις εργασίας τους, πολλάκις προσβάλουν στο κεφάλαιο αξιοπρέπεια. Αυτά κάνουν τα κεφάλαια των τραπεζών, που ελέγχουν τα κεφάλια όλων των πολιτών.

Βεβαίως, δια να αποδώσουμε τα του συνταγματολόγου τω Ευαγγέλω, αν δεν υπήρχαν τα μαγικά του, με τα πρώην Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. νυν Ε.Ν.Φ.Ι.Α., που ήταν τόσο προσωρινά όσο και η συμπόρευση του ηλίου με την ανατολή, δεν θα φτάναμε τόσο εδώ. Αλλά αυτά παθαίνει ο πληθυσμός, όταν αποδέχεται έναν συνταγματολόγο με πλούσια πολιτική πελατεία στο υπ. Οικονομικών.

Για να το κάνουμε πιο απτό, ποιος θα έβαζε τιμονιέρη στο βαπόρι μέσα στη φουρτούνα, έναν άριστο πωλητή, που από θάλασσα γρι δεν κατείχε; Έτσι πάει. Αν έχεις συνηθίσει να μαγεύεις στα αμφιθέατρα θα πρωταγωνιστήσεις και εις τον πολιτικόν στίβον. Σου έχει εντυπωθεί η ιδέα ότι όλοι είναι: «η φοιτητριούλα που σ' έχει ερωτευτεί» ...κλπ κλπ.

Στο τραπεζικό τομέα, για να κλείσουμε κι αυτή την μακρόσυρτη μουρμούρα, τα πράγματα όπως τα ζήσαμε, μετά τις ερμηνείες Τ. Χορν – Χ. Τσαγανέα, περάσαμε σε έναν καλπασμό ευμάρειας, καλοπέρασης και γκολτενμπόυδων. Από τας αρχάς της τρεχούσης δεκαετίας όμως, βιώνουμε ένα τοπίο σφόδρα καταθλιπτικό, εκμεταλλευτικό και καταπιεστικό.

Η τράπεζα είναι Τράπεζα και ο αυτός ο Γερμαναράς, ο θεατρικός συγγραφέας, παλιοκουμμούνι βέβαια μην γελιόμαστε, αυτός ο Βερτόδουλος Βρεχτ, έριξε το φαρμάκι του, τάχα αναρωτώμενος: *«Τι είναι η ληστεία μιας τράπεζας, μπροστά στην ίδρυσή της;»*

Υπομονή και κουράγια, από κανέναν πεθαμένο δεν πήραν ποτέ τίποτα. Αλλά ας ενθυμούνται και οι φιλάργυροι, ότι: τα σάβανα δεν έχουν τσέπες.